

Medezeggenschapsstructuur

van en voor Cliënten

Den Bosch, 11 oktober 2016

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Randvoorwaarden voor succes	5
Het te verwachten resultaat	6
Concrete structuur voor 2016 en verder	6
Praktische invulling.....	7
Tijdspad / globale planning	8

Inleiding

In 2015 is de nieuwe jeugdwet in werking getreden, wat allerlei veranderingen teweeg heeft gebracht. Ten aanzien van de medezeggenschap voor cliënten van de jeugdzorg zijn die veranderingen beperkt, maar toch voldoende aanleiding om de huidige samenwerking tussen Clientenraad en de organisatie onder de loep te nemen en op onderdelen bij te stellen.

In dit document treft u het voorstel omtrent het opnieuw inregelen van de rechtspositie jeugdige en ouders binnen Jeugdbescherming Brabant, primair gericht op de medezeggenschap van hen als cliënten van Jeugdbescherming Brabant als Gecertificeerde Instelling. Het betreft een voorstel tot verandering in organisatie van de medezeggenschap van en voor cliënten van Jeugdbescherming Brabant. Deze kent een wettelijke grondslag in de Jeugdwet¹, die aangeeft de medezeggenschap tot op locatieniveau te organiseren, met als optie een centrale Clientenraad daarbij. Zodra besluitvorming rondom dit voorstel is afgerond zal dit in de plaats komen van de bestaande medezeggenschapsstructuur met betrekking tot de cliënten en de bijbehorende reglementen.

Visie

Globaal hebben de Cliënten van Jeugdbescherming Brabant, vertegenwoordigd in een Cliëntenraad, de volgende rechten²:

1. Recht op informatie
2. Recht op overleg
3. Recht om te adviseren (gevraagd en ongevraagd)
4. Recht van Enquête
5. Bindende voordracht (kan als voordracht niet worden genegeerd) bestuurslid (Raad van Toezicht)

De Cliëntenraad stelt de cliënt en diens belangen centraal. In de Cliëntenraad treft men een vertegenwoordiging van ouders, jeugdigen en verzorgers. Daarnaast is er sprake van onafhankelijk voorzitterschap en zet Jeugdbescherming Brabant menskracht in door middel van beleidsmatige en secretariële ondersteuning.

Jeugdbescherming Brabant implementeerde in 2015 mede n.a.v. veranderingen in de jeugdwet een nieuwe managementstructuur c.q. zeggenschapsstructuur. Momenteel is er sprake van een besluitvormende directieraad waarin de bestuurder en beide regiodirecteuren vertegenwoordigd zijn. De bestuurder neemt daarbij, de directieraad gehoord hebbende de besluiten. Met deze verandering in zeggenschap, de nieuwe jeugdwet en daarmee de noodzaak 'dichtbij de burger' de zorg in te richten, ziet de Cliëntenraad zich gedwongen om de huidige vorm van medezeggenschap bij te stellen. Jeugdbescherming Brabant kent momenteel één centrale Cliëntenraad werkend op provinciale schaalgrootte en kent 'ad hoc' op vestigingsniveau werkgroepen. Het zou volgens de Clientenraad beter passen om de huidige Cliëntenraad in te stellen als een centrale Clientenraad en deze direct te verbinden met vier structurele Cliëntentafels op de vier vestigingslocaties en deze uit te rusten met aanvullende, toetsende bevoegdheden.

¹ Jeugdwet 4.2.b (2015)

² Rijksoverheid: medezeggenschap cliënten in de zorg

Uitgangspunt

De uitgangssituatie in de medezeggenschap van de cliënten binnen Jeugdbescherming Brabant ligt logischerwijs bij het centraal stellen van de cliënt en het cliëntenbelang. Hierin past een medezeggenschapstructuur, die volgend is aan de wijze waarop de zeggenschap is of wordt georganiseerd, mits deze geen onnodige beperkingen behelst in het gevraagde en ongevroegde adviesrecht. Cliëntenbelang raakt immers alle facetten van de organisatie en gaat over zowel beleid, als de implementatie ervan.

Cliëntenbelang kan niet worden 'opgelegd' maar de urgentie daarvan dient vanuit de organisatie zelf te ontstaan. Van de organisatie mag worden verwacht dat alles wordt gedaan om dat belang bovenaan te zetten en te houden. Het is helpend als die prioriteit actief wordt aangestuurd, zowel centraal als op vestigingsniveau. Dit voorstel om de Clientenraad uit te breiden met Cliëntentafels op locatie is een serieuze poging daartoe, waarbij –te ontwikkelen- beleid veelal onderwerp van gesprek is tussen bestuurder en centrale Clientenraad en de implementatie ervan te toetsen in de overleggen die de Cliëntentafels hebben met het lokale management en andere voor de betreffende onderwerpen relevante gesprekspartners. De organisatie biedt daarbij ruimte tot rechtstreekse contacten tussen leden van de Clientenraad en –tafels en de lokale managers en staf. Dit geldt voor zowel de formele als informele communicatie.

Eerder is hierover een Eind- en Adviesrapport geschreven aan de directieraad van Jeugdbescherming Brabant³.

Het adviesrecht voor Cliëntenraden is wettelijk vastgelegd en voor Jeugdbescherming Brabant vertaald in een reglement. In dit voorstel blijft de bestuurder, al dan niet bijgestaan door de leden van de directieraad gesprekspartner voor de centrale Cliëntenraad en vraagt/krijgt advies omtrent regio-overstijgende zaken, zoals vastgelegd in het reglement. Teammanagers zijn verantwoordelijk voor (faciliteren van) de communicatie met de Cliëntentafels op de vestiging.

In de praktijk uit zich dat in o.a.:

CENTRAAL: Clientenraad	VESTIGING: Cliëntentafels
Het voorleggen van inhoudelijke methodieken en de wijze van implementatie aan de cliëntvertegenwoordiging;	Bespreken van de geïmplementeerde methodieken en deze toetsen aan de gevolgen voor en belangen van de cliënt; onderbouwing van het te geven advies door de centrale CR.
Het voorleggen van organisatorische veranderingen aan de Cliëntenraad;	Bespreken van de gevolgen voor de vestiging van de voorgelegde organisatorische veranderingen; toetsen van de gevolgen voor en belangen van de cliënt; onderbouwing van het te geven advies door de centrale CR.
Het voorleggen van belangrijke thema's en het – te ontwikkelen- beleid hierin (o.a. privacy, dossierbeheer, klachten, meten van cliënttevredenheid);	Toetsing aan de gevolgen voor de cliënt van voorgelegde thema's en het –te ontwikkelen- beleid hierin; onderbouwing voor het advies door de centrale CR.

³ Eind- en adviesverslag 1-5-2015, T. Haans, eindevaluatie pilot Cliëntparticipatie Tilburg

CENTRAAL: Clientenraad	VESTIGING: Cliëntentafels
Het actief opzoeken, luisteren en raadplegen van de cliëntentafels door alle geledingen van de organisatie en vice versa; contact onderhouden met cliëntvertegenwoordiging van andere GI's en (keten)partners op bovenregionaal niveau.	Het actief opzoeken, luisteren en raadplegen van de cliëntvertegenwoordiging door alle geledingen van de organisatie en vice versa; contacten onderhouden met cliëntvertegenwoordigingen van regionale (keten)partners.
Het actief meenemen en wegen van de adviezen die deze cliëntvertegenwoordiging gevraagd of ongevraagd gegeven heeft.	Het actief meenemen en wegen van de adviezen die deze cliëntvertegenwoordiging gevraagd of ongevraagd gegeven heeft.

Randvoorwaarden voor succes

Randvoorwaardelijk kan gesteld worden dat de uitgangssituatie zoals bovenstaand beschreven constant voor ogen gehouden moet worden.

Daarnaast dient een cliëntvertegenwoordiging te bestaan uit een minimaal aantal leden, dient het een afspiegeling te zijn van het cliëntenbestand en dient er draagvlak te zijn binnen de organisatie richting de cliëntvertegenwoordiging. Er zal een, bij de regio passende, afstemmingsstructuur moeten zijn tussen de cliëntvertegenwoordiging, de bestuurder, regiodirecteuren, teammanagers en andere voor onderhavige onderwerpen relevante gesprekspartners.

Concrete randvoorwaarden om tot succesvolle inrichting te komen zijn daarmee:

- Voldoende aantal leden in de totale cliëntvertegenwoordiging;
- 1 (onafhankelijk) voorzitter voor de centrale CR
- Intrinsiek draagvlak binnen de organisatie voor de vertegenwoordiging van cliëntbelang;
- Periodiek, bij de regio passend, afstemming met het regiomanagement;
- De cliënt kan de grote lijn zien en niet alleen haar/zijn eigen verhaal;
- De communicatie is een tweerichtingenverkeer en naar de juiste gelederen, waarbij het informele contact even belangrijk is dan de formele afhandeling van zaken;
- Cliëntenraadsleden/-tafels en medewerkers van de organisatie spreken degene(n) aan, die men aan wil spreken;
- Werving van cliënten gebeurt actief in samenwerking tussen cliëntvertegenwoordiging en medewerkers. Daarbij wordt tevens gezocht naar mogelijkheden, van en naar de nieuwe website en eventuele social media.

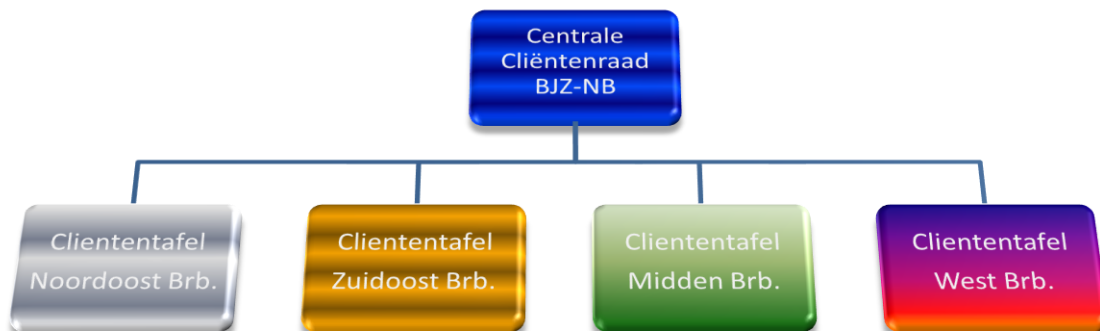

Het te verwachten resultaat ⁴

- Jeugdbescherming Brabant heeft als Gecertificeerde Instelling conform de Jeugdwet op iedere locatie een vorm van medezeggenschap geregeld, waardoor cliënten op iedere vestiging de mogelijkheid hebben om invloed uit te oefenen;
- Cliënten hebben via een eigen mailbox en pagina op de (nieuwe) website van de organisatie directe toegang tot de cliëntenvertegenwoordiging.
- De medezeggenschap van cliënten wordt centraal aangestuurd, maar biedt vooral ruimte aan input vanuit de locaties met hun 'couleur locale', door hun voorzitter die tevens lid is van de centrale Clientenraad;
- De cliënt heeft nadrukkelijk meer invloed op het uitoefenen van de werkzaamheden in het primaire proces;
- De cliënt heeft een korte lijn met de andere cliëntenvertegenwoordigingen (o.a. Jeugdhulp, Ggz Jeugd, LVB jeugd) in de regio;
- De cliënt kan actief meedenken en voelt zich gehoord;
- Het meedenken over beleidsvraagstukken is een grote meerwaarde en de betrokkenheid van de cliënt bij zijn/haar traject neemt toe;
- Activiteiten worden, bij een minimaal aantal deelnemers, goed verdeeld. Hierdoor wordt de medewerker die deze activiteit dient uit te voeren ontlast.

Concrete structuur voor 2016 en verder

Jeugdbescherming Brabant verandert en de huidige (centraal provinciale) Cliëntenraad verandert mee. De Cliëntenraad wenst haar invloed dichterbij de cliënt in de regio te laten plaatsvinden, door de opzet van een centraal aangestuurde Clientenraad, gevoed door input van een 'couleur locale':

⁴ Evaluatiebespreking werkgroep Tilburg 14-03-2014 en mail H. Kuijpers & L. van Olphen (leden cliëntparticipatie), februari 2014

Praktische invulling

Centrale Cliëntenraad

Bestaat uit:

- Een onafhankelijk voorzitter⁵;
- Minimaal 7 leden (jongeren 12+, ouders, verzorgers) conform de richtlijn Cliëntenraad van Jeugdbescherming Brabant;
- Minimaal 4 Leden participeren tevens als voorzitter in (een van) de Cliëntentafel(s)

Doelstelling:

- Formele advies- en instemmingpositie op het niveau van de bestuurder c.q. de directieraad;
- Coördinatie en afstemming met signalerings- en toetsingsfunctie Cliëntentafels.

Kader:

- Heeft periodiek (elk kwartaal) overleg met de bestuurder, evt. aangevuld met leden directieraad;
- Hebben tussentijds (zo nodig) nader afstemmings- of agendaoverleg;
- Worden ondersteund door een ambtelijk en een secretariaeel ondersteuner van de organisatie;
- Betreft de medezeggenschap cliënten Gecertificeerde Instellingen (Jeugdwet)

Cliëntentafels

Bestaan uit:

- Een voorzitter, die tevens lid is van de centrale Cliëntenraad;
- Minimaal 2 tot 3 leden (jongeren 12+, ouders, verzorgers);
- Een vertegenwoordiger van de organisatie van de desbetreffende vestiging.

Doelstelling:

- Cliëntentafel is een vraagbaak voor ouders op de locatie waar hun belangen behartigd worden;
- Informeel adviesrecht en het toetsen van cliëntenbelang en het gezichtspunt vanuit de cliënt.
- Informeel orgaan in de koppeling met de centrale Cliëntenraad.

Kader:

- Komt periodiek bij elkaar (per vestiging afwisselend);
- Worden bevraagd door het managementteam en/of de gedragswetenschappers en/of medewerkers in het uitvoeren van beleid c.q. veranderingsopgave(n);
- Werken, indien gewenst, stukken uit vanuit het perspectief van de cliënt.
- Sluiten aan op vestigingsniveau in team- of andere besprekingen, waar input is gewenst vanuit cliëntperspectief.

⁵ Extern en Onafhankelijk (niet uit eigen gelederen), zoals besloten in de vergadering van de Cliëntenraad op 8-9-2015

Tijdspad / globale planning

Gepland in	Actie	Verantwoordelijke
Juli 2016	(Voorgenomen) Besluit tot in te richten structuur medezeggenschap Cliënten	Bestuurder en Directieraad Jeugdbescherming Brabant
Aug/sept 2016	Advies Clientenraad m.b.t. veranderde structuur medezeggenschap cliënten.	Bestuurder en Clientenraad
Sept/okt. 2016	Richtlijnen + regels opmaken voor Cliëntenraad en –tafels.	Beleidsadviseur Cliëntenbeleid
Vanaf sept. 2015	Cliënten (erbij) werven voor Cliëntenraad en -tafels	Cliëntenraadsleden, medewerkers (Betrekken: Regiodirecteuren)
Januari 2017	Kick-off regionale Cliëntentafels en provinciale Cliëntenraad	Voorzitter(s) Cliëntentafels (Betrekken: Regiodirecteuren)
Januari/Febr. 2017	Instellen Cliëntentafels per vestiging	Aanjager(s) (Betrekken: Regiodirecteuren)
Februari /Mrt.2017	Eerste evaluatie voortgang Regionale Cliëntentafels	Beleidsadviseur Cliëntenbeleid

